

NOVEMBRIS
2018

DROSSINTERNETS.LV

ZIŅU IZDEVUMS #19

ŠAJĀ IZDEVUMĀ

- Stundu plāni par pārkāpumiem un drosmi internetā
- “Vaifija spēle” izglītošanai par drošību internetā un medijpratību
- LR1 ģimenes studijas saruna “Pusaudžu un jauniešu uzvedība tīmeklī un tās raisītie riski”
- Facebook viesojās Rīgā
- Instagram un Facebook padomi vecākiem

SEKO MUMS

- f Drossinternets
- ▶ Saferinternetlv
- 📷 Drossinternetslv
- 🐦 Drossinternets

STUNDU PLĀNI PAR PĀRKĀPUMIEM UN DROSMI INTERNETĀ

STUNDU PLĀNS 5.-7. KLASEI

“DROSME INTERNETĀ”

Vai visi bērni un jaunieši zina, ko nozīmē “pārkāpumi internetā” un kāda veida uzvedība internetā ir uzskatāma par pretlikumīgu? Diemžēl joprojām ir daudz bērnu, kas, nonākot nepatīkamā situācijā internetā, nezina, kā rīkoties un pasargāt sevi. Tāpat izplatīts ir uzskats – ja uz mani tas neattiecas, tad man tam nav jāpievērš uzmanība.

Nodarības mērķis ir veicināt skolēnu izpratni par to, ka internetā tāpat kā reālajā dzīvē pastāv noteikumi attiecībā uz savstarpējo saziņu. Pamanot vai pašam ciešot no cita lietotāja negatīvas rīcības, **jābūt drosmīgiem un jāziņo par pārkāpumiem pieaugušajiem un sociālo tīklu administrācijai.**

Šī stundu plāna mērķis ir veicināt skolēnos:

- izpratni un informētību par pārkāpumiem internetā;
- atbildīgu interneta lietošanu;
- līdzatbildību pārkāpumu novēršanā;
- spēju rīkoties, lai palīdzētu sev, draugam vai klases biedram, kas nonācis nepatīkamā situācijā internetā.

Vai bērni un jaunieši zina, ko nozīmē “pārkāpumi internetā” un kāda veida uzvedība internetā ir uzskatāma par pretlikumīgu?

Drossinternets.lv ir izstrādājis **divus stundu plānus 5.-7. un 7.-9.klašu skolēniem par pārkāpumiem un drosmi internetā** — kā atpazīt pārkāpumus internetā un kā būtu jārikojas, ja pret bērnu pašu vai kādu no klases biedriem tiek vērsta negatīva rīcība — piemēram, emocionāla pazemošana.

Diemžēl joprojām ir daudz bērnu un jauniešu, kas, nonākot nepatīkamā situācijā internetā, **nezina, kā rīkoties un pasargāt sevi. Tāpat izplatīts ir uzskats — ja uz mani tas neattiecas, tad man tam nav jāpievērš uzmanība.**

Nodarību mērķis ir veicināt skolēnu izpratni par to, ka internetā tāpat kā reālajā dzīvē pastāv noteikumi attiecībā uz savstarpējo saziņu. Pamanot vai pašam ciešot no cita lietotāja negatīvas rīcības, **jābūt drosmīgiem un jāziņo par pārkāpumiem pieaugušajiem un sociālo tīklu administrācijai, lai dzēstu negatīvo saturu un apturētu tā tālāku izplatību.**

Abu stundu plānu mērķis ir veicināt skolēnos:

- izpratni un informētību par pārkāpumiem internetā;
- atbildīgu interneta lietošanu;
- līdzatbildību pārkāpumu novēršanā;
- spēju rīkoties, lai palīdzētu sev, draugam vai klases biedram, kas nonācis nepatīkamā situācijā internetā.

STUNDU PLĀNS 7.-9. KLASEI

“PĀRKĀPUMI INTERNETĀ – KĀ ATPAZĪT UN RĪKOTIES?”

Vai visi bērni un jaunieši zina, ko nozīmē “pārkāpumi internetā” un kāda veida uzvedība internetā ir uzskatāma par pretlikumīgu? Diemžēl joprojām ir daudz bērnu, kas, nonākot nepatīkamā situācijā internetā, nezina, kā rīkoties un pasargāt sevi. Tāpat izplatīts ir uzskats – ja uz mani tas neattiecas, tad man tam nav jāpievērš uzmanība.

Nodarības mērķis ir veicināt skolēnu izpratni par to, ka internetā tāpat kā reālajā dzīvē pastāv noteikumi attiecībā uz savstarpējo saziņu. Pamanot vai pašam ciešot no cita lietotāja negatīvas rīcības, **jābūt drosmīgiem un jāziņo par pārkāpumiem pieaugušajiem un sociālo tīklu administrācijai.**

Šī stundu plāna mērķis ir veicināt skolēnos:

- izpratni un informētību par pārkāpumiem internetā;
- atbildīgu interneta lietošanu;
- līdzatbildību pārkāpumu novēršanā;
- spēju rīkoties, lai pasargātu sevi, draugu un/vai klases biedru, ja tas nonācis nepatīkamā situācijā internetā.

STUNDU PLĀNS 5.-7. KLASEI >

STUNDU PLĀNS 7.-9. KLASEI >

JAUTĀ UN
ZIŅO MUMS!

Jautā mums: info@drossinternets.lv | Ziņo par pārkāpumiem internetā: zinojumi@drossinternets.lv vai caur Drossinternets.lv Ziņojumu formu
Par izbraukuma nodarbībām skolās: nodaribas@drossinternets.lv.

VAIFIJA SPĒLE

SĀKUMSKOLAS
SKOLĒNIEM

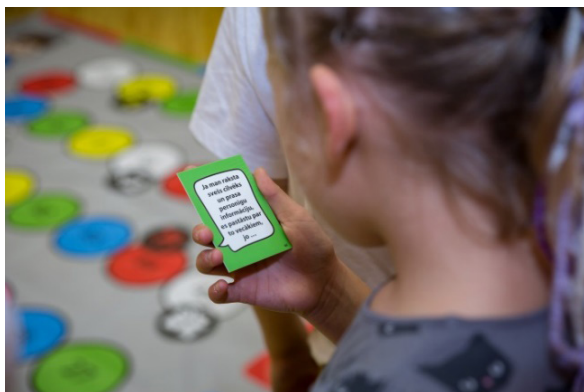
IEGŪSTI SUPERSPĒJAS UN ESI DROŠS INTERNETĀ!
LŪDZ PADOMU UN PALĪDZĪBU, KAD TAS VAJADZĪGS!

LIETO INTERNETU GUDRI!

DOMĀ LĪDZI, KO TEIKT CITIEM!

DOMĀ, PIRMS NOTICI!

ESI PIEKLĀJĪGS!

“VAIFIJA SPĒLE” PAR DROŠĪBU INTERNETĀ UN MEDIJPRATĪBU

Sociālās kampaņas “Supervaroni internetā” ietvaros Latvijas Drošāka interneta centrs (Drossinternets.lv) izstrādājis un izdevis “Vaifija spēli”, kas ir pirmā Latvijas skolām dāvinātā galda spēle, kas aptver daudzpusīgas tēmas, saistītas ar drošu un gudru interneta izmantošanu. “Vaifija spēle” ir izdota **3000 eksemplāros** un Latvijas skolām pieejama **bez maksas**.

“Vaifija spēles” uzdevums ir aizraujošā veidā aktualizēt drošības internetā un medijpratības tēmas, vienlaikus stiprinot sadarbības, komunikācijas un argumentēšanas prasmes, kā arī mācīt skolēniem teorētiskās zināšanas saistīt ar savu pieredzi. Spēlē bērni var apgūt piecas svarīgas prasmes, kas nepieciešamas darbojoties internetā:

- zināt, ko drīkst un nedrīkst teikt citiem;
- lūgt padomu un palīdzību pieaugušajam, kad tas vajadzīgs;
- domāt, pirms noticēt internetā atrodamajai informācijai;
- būt pieklājīgam;
- lietot internetu gudri.

“Vaifija spēle” ir piemērota sākumskolas vai bērnudārzu vecāko grupiņu bērniem. Spēles noteikumi ir pielāgojami dažādiem bērnu zināšanu līmeņiem, kā arī spēlei atvēlētajam laikam. *“Spēlējot patiešām interesantu un aizraujošu spēli, bērni aizmirst savu bīklumu izteikties, mācās aizstāvēt savas domas, izzūd bailes kļūdīties, rodas azarts.*

Pašiem nemanot, viņi apgūst vērtīgas zināšanas. Spēlējot šo spēli, intensīvi tiek darbināta gan kritiskā (analītiskā), gan radošā domāšana, tādējādi veicinot starpdisciplināritāti, kas ir viena no mūsdienīgas izglītības pamatprasībām,” uzsver spēles līdzautore, Drošāka interneta centra izglītības darba vadītāja Liene Valdmane.

Ikvienai Latvijas skolai ir iespēja bez maksas saņemt līdz pieciem spēļu komplektiem, bet bibliotēkām — vienu. Uz šo brīdi Drossinternets.lv izplatījis vairāk nekā 2600 spēles turpat 300 skolām un bibliotēkām. Tāpat organizēti 5 “Supervaroni internetā” pasākumi — radošas aktivitātes bērniem un seminārs pedagogiem Rīgā, Cēsīs, Daugavpilī, Liepājā un Jelgavā. Pasākumus kopā apmeklēja 140 bērni un 185 pedagogi no 120 pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām.

Ja Jūsu skola vēl nav paspējusi pieteikties spēles saņemšanai, tad varat pagūt to izdarīt — ir atlikušas 300 spēles. Tās varat saņemt bez maksas Latvijas Pašvaldību mācību centrā, Biķernieku ielā 4, Rīgā. Iepriekš zvanīt 67551217.

Spēles autores ir Vineta Vaivade, Liene Valdmane, māksliniece — Elīna Šulca. Spēles tapšanu atbalstīja [Valsts policija](#), [Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija](#), [Latvijas Interneta asociācija](#).

LR1 ĢIMENES STUDIJAS SARUNA “JAUNIEŠU UZVEDĪBA
TĪMEKLĪ UN TĀS RAISĪTIE RISKI”

Foto: pixabay.com/ JESH00TSc0m

LR1 Ģimenes studijā notika saruna ar ekspertiem par jauniešu uzvedību internetā. Bērni uzskata, ka internetā var atļauties to, ko nekad nedarītu reālajā dzīvē.

Internetā pazemošana turpinās 24/7 režīmā, bērnam vairs nav iespēju mājās no tā paslēpties, vai to izdzēst un aizmirst. Internetā šis pāridarījums saglabājas mūžīgi un var uzpeldēt atkal un atkal.

Pērn **VBTAI** Uzticības tālrunis ir **saņēmis 841 zvanu** par jautājumiem, kas saistīti ar drošību internetā. Katrs piektais no tiem bija par kibermobingu.

Diskusijā par šo tēmu piedalījās kognitīvi biheiviorālā psihoterapeite **Marija Ābeltiņa**, Drošāka interneta centra vadītāja **Maija Katkovska**, etiķetes eksperte **Helēna Gaile** un projekta Samsung skola nākotnei pārstāve **Līga Bite**.

KLAUSĪTIES ŠEIT >

FACEBOOK VIESOJĀS RĪGĀ

Š. g. 23.novembrī Rīgā viesojās **Facebook Drošības politikas vadītāja (Safety Policy Manager)**, lai tiktos ar **Drossinternets.lv komandu un citām bērnu tiesību aizsardzības organizācijām**. Tikšanās laikā **Facebook** eksperte informēja par jaunāko drošības politiku — drošības un palīdzības rīkus, privātuma un kontroles rīkus, kā arī izglītojošus materiālus par bērnu un pusaudžu aizsardzību sociālajos tīklos **Facebook** un **Instagram**. **Facebook** eksperte uzklusēja Latvijas Drošāka interneta centra un citu organizāciju viedokļus par galvenajiem riskiem un apdraudējumiem, ar kuriem Latvijas bērni un pusaudži saskaras **Facebook** un **Instagram**, par

līdzšinējo pieredzi un novērojumiem, un lielākajiem izaicinājumiem cīņā ar pārkāpumiem šajās platformās.

Tāpat arī **Facebook** pārstāve informēja, ka turpmāk ar **Drossinternets.lv** un pārējām organizācijām **sadarbosies ciešāk un sniegs lielāku atbalstu sabiedrības izglītošanā un cīņā ar pārkāpumiem**, kā arī atbalstīs organizāciju sociālās kampaņas, kas veltītas bērnu izglītošanai par drošību internetā.

Tikšanās laikā **Facebook** prezentēja vairākus informatīvus un izglītojošus materiālus, starp tiem **Instagram** padomi vecākiem, **Facebook** portāls vecākiem un noderīga vietne **pedagogiem — Facebook Digitalās pratības bibliotēka**, kurā pieejami nodarbību plāni par dažādām tēmām, kas izmantojami, izglītojot bērnus par drošu un atbildīgu interneta un sociālo tīklu lietošanu.

**DIGITĀLĀS PRATĪBAS
BIBLIOTĒKA PEDAGOGIEM >**

JAUTĀ UN
ZIŅO MUMS!

Jautā mums: info@drossinternets.lv | Ziņo par pārkāpumiem internetā: zinojumi@drossinternets.lv vai caur **Drossinternets.lv Ziņojumu formu**
Par izbraukuma nodarbībām skolās: nodarbibas@drossinternets.lv.

INSTAGRAM UN FACEBOOK PADOMI VECĀKIEM

Drossinternets.lv vērs vecāku uzmanību uz internetā pieejamajiem materiāliem, kas domāti, lai vecākiem sniegtu padomus, **kā pasargāt savu bērnu no riskiem un apdraudējumiem sociālajos tīklos**. Materiāli ir pieejami galvenokārt angļu valodā, tomēr tie ir vizuālu instrukciju veidā, lai būtu viegli uztverami un saprotami. *Facebook* informāciju vecākiem nodrošina latviešu valodā.

INSTAGRAM 13+

KNOW HOW TO TALK
WITH YOUR TEEN
ABOUT INSTAGRAM:
A PARENT'S GUIDE

Viens no sociālajiem tīkliem, kas guvis lielu popularitāti bērnu un jauniešu vidū, ir *Instagram*. Šis sociālais tīkls, tāpat kā pārējie, jauniešus aizrauj ar to, ka savā kontā iespējams publicēt privātus foto un īsus video, kā arī pieslēgties tīklā ar tiešraides video. "*Storijas*" publicētā informācija pazūd 24h laikā, bet ieraksti glabājas līdz lietotājs pats tos izdzēš vai arhivē.

Instagram ir izstrādājis materiālu vecākiem "**Zini, kā runāt ar jauniešiem par *Instagram***", kurā apkopoti drošības, privātuma un kontroles rīki, kurus iespējams iestatīt bērna kontā, lai pasargātu viņu no emocionālas pazemošanas, saziņas ar svešām personām u.tml.

INSTAGRAM PADOMI VECĀKIEM >

Tāpat vecākiem būs noderīgs Drossinternets.lv izstrādātais sociālo tīklu drošības ceļvedis, kurā **apkopoti pieejamie privātuma, drošības, kontroles un ziņošanas rīki arī citās sociālo tīklu platformās**.

SOCIĀLO TĪKLU DROŠĪBAS CEĻVEDIS >

- Ņemot vērā, ka pastāv vairākas iespējas, kā publicēt savu personisko informāciju sociālajos tīklos, **svaigīgi ierobežot, ka bērna un jaunieša kontu redz un ar viņu var sazināties svešas personas**.
- Ar "privāta konta" statusu bērnam un viņa vecākiem ir iespēja šīs personas iepriekš izpētīt, **pirms atļaut tām sekot bērna kontam**.
- Tāpat bieži bērni un jaunieši sociālo tīklu platformās **cieš no emocionālas pazemošanas, ko iespējams pārtraukt, lietojot sociālo tīklu piedāvātos privātuma un drošības iestatījumus, kā arī ziņošanas rīkus**.
- Diemžēl sociālie tīkli ir tā vide, kurā ar viltus kontu palīdzību un rupju komentāru veidā jauniešu vidū notiek kibermobings. Drossinternets.lv Ziņojumu līnija arvien vairāk saņem sūdzības par šāda veida pārkāpumiem.
- **Vecākiem arī jāseko līdzi, kādiem kontiem pats bērns seko** — bieži šie konti satur bērniem kaitīgu un pat nelegālu saturu. Labāk iemācīt bērnam bloķēt šāda veida kontus.

FACEBOOK 13+

Lai arī *Facebook* bērnu un jauniešu vidū Latvijā ir mazāk populārs nekā *Instagram* un *Snapchat* platformas, tomēr gandrīz katram bērnam tajā ir konts, kurā ik pa laikam tiek publicēts dažāda veida privāts saturs.

Facebook izveidojis [portālu vecākiem](http://portalu.vecakiem.lv), kurā apkopotas noderīgas saites, padomi un ieteikumi vecākiem, **lai palīdzētu bērnam veidot drošu kontu. Kā arī nodrošināt, ka bērni tiek pasargāti no saziņas ar svešām personām**, un saturu, ko bērns publicē, redz tikai viņa apstiprinātie draugi.

Portālā bez noderīgiem rīkiem un padomiem ir publicēti citu vecāku viedokļi, daloties ar savu pieredzi, kā viņi nodrošina un kādus rīkus viņi izmanto, lai nodrošinātu savu bērnu drošību *Facebook*.

FACEBOOK PORTĀLS VECĀKIEM >